

doktor

BIULETYN INFORMACYJNY OKRĘGOWEJ IZBY LEKARSKIEJ W ZIELONEJ GÓRZE
nr 3 (149) rok 34

Zielona Góra, LIPIEC • SIERPIEŃ • WRZESIEŃ 2023 rok

ISSN 1426-1162

Niepubliczny
Zakład Opieki
Zdrowotnej
Praktyka Lekarza
Rodzinnego
Bogusława Hucko
w Nowym
Miasteczku

● Sprawozdanie Prezesa Okręgowej Rady Lekarskiej za rok 2022 - str. 4

● Sprawozdanie z I Zielonogórskiej Konferencji - str. 23

● Dr n. med. Zbysław Kopyś (1923 – 2005). Wspomnienie w 100-lecie urodzin - str. 26

**Szanowni Państwo,
Koleżanki i Koledzy,**

wydawałoby się, że w sezonie wakacyjnym nic nadzwyczajnego nie może się wydarzyć. A jednak to złudne wrażenie. W ochronie zdrowia nie ma

sterowanie i blokowanie możliwości ordynacji leków przez lekarzy - skazuje się również potrzebujących takiego leczenia pacjentów na cierpienie. **Samorząd lekarski jest za kontrolą ordynacji silnych leków przeciwbólowych, aby nie dostawały się w nieuprawnione ręce, ale jednocześnie za zgodną ze sztuką ordynacją znoszącą cierpienie u osób wymagających takiego leczenia.** Niestety, tocząca się kampania wyborcza wskazała na negatywne dla każdego pacjenta incydenty. Otóż święta dla środowiska lekarskiego tajemnica lekarska została złamana przez nieuprawniony dostęp do danych medycznych pracownika administracji państwowej. Samorząd lekarski natychmiast zareagował, stając w obronie praw pacjentów do tajemnic, które leżą u podstaw wzajemnego zaufania pomiędzy lekarzami a pacjentami. Na skutek swoich niedopuszczalnych czynów w trybie natychmiastowym został zdymisjonowany minister zdrowia Pan Adam Niedzielski. Błyskawiczne

zapleczka dydaktycznego. Wycofanie się z decyzji o zwiększeniu naboru na tzw. nowe uczelnie medyczne.

4. Natychmiastowe zaprzestanie wydawania tzw. praw wykonywania zawodu w trybie warunkowym i zgód na wykonywanie zawodu lekarza i lekarza dentystry na określony zakres czynności zawodowych. Jedynym dokumentem uprawniającym do pracy w naszym zawodzie w Polsce musi pozostać Prawo Wykonywania Zawodu.
5. Przekazanie funduszom regionalnym środków na realizację zmian finansowania w stomatologii.
6. Natychmiastowe wprowadzenie autoryzacji procesu refundacji i zdjęcie z lekarzy obowiązku określania poziomu refundacji.
7. Pilna analiza indywidualnych przypadków kar finansowych nałożonych na lekarzy przez NFZ.

Podczas ostatniego – a jednocześnie pierwszego po wakacjach – posiedzenia

Prezesowe konteksty

chwili wytchnienia. Rozpoczęło się od problemów w ordynacji recept na środki przeciwbólowe i „reglamentacji” liczby recept, które każdy z lekarzy mógłby wystawić dziennie. Ministerstwo zdrowia w ten sposób chciało walczyć z patologią tzw. niekontrolowanych receptomatów, przeciwko którym od długiego czasu protestował samorząd lekarski. Niestety, nieudolność ministerstwa wpłynęła na ograniczenie prawa wykonywania zawodu lekarzy realizujących opiekę nad swoimi pacjentami. Ograniczyło to również dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej chorych potrzebujących pomocy, osób, dla których niejednokrotnie zgłoszenie się po kontynuację ordynacji lekowej pozwalało na zachowanie ciągłości leczenia.

Ograniczenie dostępności do silnych środków przeciwbólowych stało się dla ministerstwa zdrowia podstawą walki z nieuprawnionym dostępem szerokiej rzeszy społeczeństwa do tych farmaceutyków. Jednakże nie zauważono, iż – wprowadzając informatyczne

działania zarówno prezesa jak również prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej, która stanęła murem za lekarzem i pacjentem, wpłynęły na wzrost zaufania społeczeństwa do lekarzy i pracowników ochrony zdrowia.

Nowym Ministrem Zdrowia została lekarka – internistka Katarzyna Sójka. Na jej ręce Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej złożyło 7 naglących postulatów, których spełnienia środowisko lekarskie oczekuje jeszcze do jesieni 2023 r. Wśród nich:

1. Zniesienie wprowadzonego limitu przez resort zdrowia na wystawianie recept. Pilne ustalenie standardów tajemnic, funkcjonowanie tzw. receptomatów.
2. Kontroli wewnętrznej w resorcie zdrowia i podległej mu jednostce Centrum e-zdrowie dotyczącej e-bezpieczeństwa danych medycznych.
3. Wycofanie poparcia dla otwierania nowych kierunków lekarskich bez pozytywnej opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej i odpowiedniego

Naczelnej Rady Lekarskiej nowa minister zdrowia była gościem w Naczelnej Izbie Lekarskiej. W związku rozwijającą się sytuacją epidemiczną, związaną z legionellozą, mogliśmy przekazać tylko nieliczne z dodatkowych problemów, na które zwraca uwagę samorząd lekarski. Jednym ze skutków naszych interwencji jest wyasygnowanie przez NFZ środków na pokrycie nadwykonań w stomatologii w wysokości 140 milionów złotych, które zostały już przekazane do oddziałów wojewódzkich NFZ z dyspozycją uregulowania należności wobec podmiotów stomatologicznych.

Szanowni Państwo,

w trakcie wakacji w Przylepie wybuchł pożar składowiska odpadów. W tej kryzysowej sytuacji lokalne władze wraz z samorządem lekarskim i lekarzami specjalistami w dziedzinie toksykologii i epidemiologii pochylili się nad możliwością oceny sytuacji i pomocy najbardziej narażonym na problemy zdrowotne z tego tytułu osobom. Tragedia ta miała bezpośredni wpływ

na rozpoczęcie prac zmierzających do powołania konsultanta wojewódzkiego w zakresie toksykologii.

Kilka dni temu zakończył się **Kongres Kultury i Historii Lekarskiej w Opolu**. Ta piękna ogólnopolska konferencja wskazała na wielorakość talentów lekarskich. Podczas kongresu zaprezentowali się lekarze pisarze, malarze, rzeźbiarze, fotograficy, historycy, chóry lekarskie i swoje talenty zaprezentowały lekarskie dzieci. Podczas kongresu zorganizowanego przez Ośrodek Kultury i Historii Medycyny Naczelnej Izby Lekarskiej zaprezentowaliśmy najnowsze wydawnictwo, zrealizowane przez naszą okręgową izbę lekarską, będącą zwieńczeniem II Ogólnopolskiej Konferencji Historii Medycyny, która odbyła się w 2022 r w Zielonej Górze pod hasłem Środowisko Lekarskie w Kształtowaniu Rzeczypospolitej.

9 września w Nadarzynie, podczas kongresu stomatologicznego, odbył się panel dyskusyjny, w trakcie którego podjęto próbę dyskusji na temat specjalizacji i umiejętności stomatologicznych w ramach kształcenia podyplomowego. Wraz z **wiceprezesem NRL dr. Pawłem Baruchą** podkreślaliśmy konieczność zwiększenia liczby miejsc rezydencjonalnych w celu umożliwienia odbycia kształcenia specjalizacyjnego finansowanego z budżetu państwa dla lekarzy stomatologów. Zwróciliśmy również uwagę na niską liczbę rezydentur oraz nierównomierność rozkładu lekarzy specjalistów na terenie kraju. Żywię nadzieję, iż o szczegółach tego panelu dowiemy się z najbliższym wydaniem gazety lekarskiej.

Jeżeli o szkoleniu mowa, to zapraszam Państwa do zapoznania się z ofertą edukacyjną zarówno naszej Komisji Kształcenia i Fundacji Eskulap, jak również szkoleniach organizowanych przez Ośrodek Doskonalenia Zawodowego Naczelnej Izby Lekarskiej. W celu poznania kalendarium i tematyki kursów odsyłam Państwa do strony internetowej Ośrodka Doskonalenia Zawodowego. Organizowane kursy przez ODZ są prowadzone zarówno w formie webinarów i e-learningu, jak również w formie stacjonarnej. **Na podkreślenie zasługuje, iż kursy organizowane przez samorząd lekarski są nieodpłatne i mogą w nich wziąć udział wszyscy chętni lekarze i lekarze dentyści.**

W ubiegłym tygodniu spotkała się kapituła godności „Lubuskiego Samarytanina”. W wyniku jej pracy kolejni lekarze, pielęgniarki, wolontariusze i zakłady opieki zdrowotnej, którzy niosą bezinteresowną pomoc chorym i cierpiącym pacjentom, realizując swoje powołanie i misję, zostali zgłoszeni do **JE ks. bpa Tadeusza Lityńskiego** o uhonorowanie ich pracy statuetkami biblijnego Samarytanina. O wynikach prac i osobach uhonorowanych poinformuję Państwa w kolejnym numerze naszego biuletynu, który ukaże się już po gali 18.10.2023 r., na której zostaną wręczone statuetki.

Szanowni Państwo pragnę poinformować Państwa również o projektach Okręgowej Izby Lekarskiej w Zielonej Górze, z których możemy skorzystać w ramach opłacanej składki członkowskiej:

1. Obowiązkowe **ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej** lekarzy w związku z wykonywaniem zawodu lekarza i lekarza dentystry. Jedynym obowiązkiem lekarza, aby z niego skorzystać jest na bieżąco opłacanie składki ustawowej w związku z przynależnością do izby lekarskiej. Pragnę nadmienić, iż jako jedna z pierwszych nasza OIL kilka kadencji temu wprowadziła, a obecnie kontynuuje to dzieło.
2. Każdy z lekarzy i lekarzy dentystrów OIL w Zielonej Górze został objęty **ubezpieczeniem pomocy prawnej – Lex secure**. Aby z niej skorzystać, wystarczy opłacanie na bieżąco składki członkowskiej. Wszelkie informacje, jak skorzystać z opieki prawnej we wszystkich zakresach prawa nie tylko zawodowego, znajdziecie Państwo na naszej stronie internetowej.
3. Istnieje możliwość wstępnej **konsultacji prawnej Pani adwokata Mirelli Grzedy**, współpracującej z Okręgową Radą Lekarską i prezesem Okręgowej Rady Lekarskiej - informacje o dyżurze Pani mecenas znajdziecie Państwo na naszej stronie internetowej. Pragnę jedynie nadmienić, iż w pierwszej kolejności każdy, kto potrzebuje pomocy prawnej, powinien skorzystać z Lex secure dopiero wtedy, gdyby opinia z tej strony okazała się niewystarczająca; proszę o kontakt z biurem OIL w celu umówienia spotkania z Panią mecenas. Chciałbym również wskazać, iż jest to jedynie

wstępna porada prawna i niestety nie obejmuje zastępstwa procesowego.

4. W ramach nowelizacji regulaminu Komisji Socjalnej – każdy lekarz i lekarz dentysta może zwrócić się do Okręgowej Rady Lekarskiej przez pośrednictwo Komisji Socjalnej o:
  - a. „Becikowe”. Wysokość zasiłku z tytułu urodzenia dziecka obecnie wynosi 500 zł.
  - b. Zapomogi losowe do 2000 zł. zgodnie z regulaminem Komisji Socjalnej. Proszę zwrócić uwagę, iż w pojawiające się w regulaminie komisji socjalnej sformułowanie najbliższej rodziny, zgodnie z duchem tworzących regulamin i komisji socjalnej, obejmuje współmałżonka i dzieci, szczególnie te uczące się.
  - c. Zasiłek dla lekarza, lekarza dentystry, który znalazł się w trudnej sytuacji związanej z pogorszeniem zdrowia – ciężkiej choroby, w wysokości do 2000 zł. W szczególnych przypadkach zasiłek może zostać przyznany 2 razy w roku.
  - d. Pomoc finansowa dla lekarzy, lekarzy dentystrów, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej w postaci zwrotnej pożyczki, która może zostać przeznaczona na cele szkoleniowe, związane ze specjalizacją w wysokości do 2000 zł. Spłata pożyczki następuje po okresie 3 miesięcy karencji w wysokości 250 zł. miesięcznie.
  - e. Wsparcie dzieci lekarskich osieroconych przez rodzica, który był lekarzem, lekarzem dentystą.
  - f. Z budżetu Komisji Socjalnej tworzymy bon finansowy na realizację szczepień ochronnych dla lekarzy i lekarzy dentystrów. Bon w wysokości 300 zł można uzyskać raz na 4 lata. Niniejsze dofinansowanie będzie realizowane w miarę dostępnych środków przeznaczonych na ten cel w budżecie na dany rok. W celu uzyskania dofinansowania należy złożyć wniosek do Okręgowej Rady Lekarskiej przez Komisję socjalną wraz z przedłożeniem rachunku za szczepienie.
5. Nagła interwencja psychologiczna. W ramach wsparcia lekarzy i lekarzy dentystrów w problemach załamania emocjonalnego i wypalenia zawodowego Okręgowa Rada Lekarska podpisała współpracę z psychologiem i psychiatrą, którzy służy pomocą

- w nagłej potrzebie. O szczegółach możecie Państwo przeczytać na naszej stronie internetowej.
6. W ramach nowelizacji regulaminu Komisji Kształcenia każdy lekarz i lekarz dentyista może skorzystać z następujących benefitów:
    - a. dofinansowania obowiązkowych kursów i staży specjalizacyjnych odbywanych poza miejscem zamieszkania zgodnie z regulaminem;
    - b. dofinansowania kursów i szkoleń lekarzy dentyistów nie mogących otworzyć specjalizacji;
    - c. nagrody za osiągnięcia naukowe i uzyskanie stopnia dr n. med. i dr. hab. n. med.
    - d. przygotowujemy zgodnie z propozycją Okręgowego Zjazdu lekarzy dofinansowanie udziału w kursach i szkoleniach komercyjnych. Przygotowujemy możliwość skorzystania z bonu edukacyjnego. W trakcie najbliższego posiedzenia Okręgowej Rady lekarskiej ma zostać przyjęty regulamin przyznawania dofinansowania w postaci bonu edukacyjnego. Informacje po uchwaleniu regulaminu zostaną podane na naszej stronie internetowej;
    - e. Wraz z fundacją Eskulap organizujemy szkolenia i kursy dla lekarzy i lekarzy dentyistów.
  7. Pośredniczenie i negocjacje w możliwości zakupu tańszych kart multisport.
  8. Wspieranie integracji lekarzy seniorów, emerytów, rencistów m.in. poprzez:
    - a. organizowanie wspólnych wycieczek integracyjnych i krajoznawczych. Najbliższą wycieczkę organizujemy do Szwajcarii Saksońskiej – serdecznie zapraszamy do wzięcia udziału. Informacje szczegółowe znajdziecie Państwo na naszej stronie internetowej;
    - b. organizowanie spotkania wigilijnego.
  9. W ramach Komisji Kultury:
    - a. organizowanie spotkań integracyjnych dla lekarzy i lekarzy dentyistów;
    - b. organizowanie dorocznego Balu Lekarza;
    - c. organizowanie Dnia Dziecka;
    - d. organizowanie warsztatów plastycznych dla dzieci;
    - e. organizowanie warsztatów artystycznych dla dzieci – warsztaty garncarskie;
    - f. planujemy na jesieni zorganizować kurs tańca towarzyskiego dla lekarzy i ich współmałżonków;
    - g. planujemy zorganizowanie kursu tańca salsa od października br.;
    - h. organizowanie wspólnych spotkań m. in. w filharmonii, teatrze;
    - i. prowadziliśmy koło lekarzy fotografujących – Fotokrates. Niestety, nikłe zainteresowanie szkoleniami wpłynęło, iż ORL tymczasowo zawiesiła spotkanie Fotokratesa.
  10. W ramach Komisji Sportu:
    - a. Wyjazd integracyjny na narty;
    - b. Organizowanie integracyjnego spływu kajakowego dla lekarzy i lekarzy dentyistów i naszych rodzin – odbył się w sierpniu br. Kolejny planujemy w przyszłym roku;
    - c. Organizacja Winobraniowych Turniejów Tenisowych. W bieżącym roku chwila przerwy, ale pojeśliśmy już decyzję i wrócimy w przyszłym roku;
    - d. Wspieramy naszych kolegów uczestniczących w różnych zmaganiach sportowych. Jeżeli jesteście Państwo związani z jakąś dyscypliną i chcielibyście czuć, że jesteśmy z Wami – zgłóście się do nas.

Niestety, nie możemy zrealizować wszystkich potrzeb ze względu na ograniczone środki finansowe. Pragniemy również, aby z naszych składek w równych proporcjach mogli korzystać wszyscy lekarze i lekarze dentyści bez względu na wiek, stopień zawodowy czy posiadanie lub nie specjalizacji. Dlatego w naszym mniemaniu adresujemy te przedstawione aktywności do wszystkich - nie faworyzując jednych, ani nie zaniedbując innych.

Szanowni Państwo,
 pragnę Państwa również poinformować, iż systematycznie Okręgowa Rada Lekarska

    1. Współpracuje ze studentami Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Zielonogórskiego
    2. Systematycznie współpracuje z IFM-SA, wspierając studentów i współorganizując akcje promocji zdrowia w środowisku lokalnym
    3. Systematycznie współpracuje z przedstawicielami samorządów zaufania publicznego, w tym samorządów zawodów medycznych
    4. Wspieramy nasze koleżanki i kolegów lekarzy z Ukrainy, m. in. w organizacji kursów języka polskiego oraz wspierając pomoc samorządów administracji państwowej w organizacji ich podstaw egzystencji
  5. Pracujemy nad upamiętnieniem lekarzy i lekarzy pracujących na naszym terenie. Występujemy do władz państwowych o nadanie odznaczeń państwowych i resortowych.
  6. Pracujemy również nad upamiętnieniem lekarzy i lekarzy dentyistów w kolejnych tomach publikacji „Nasze Lubuskie – Lekarskie Portrety”.
  7. Pracujemy w kapitule Lubuskiego Samarytanina nad uhonorowaniem lekarzy i lekarzy dentyistów niosących bezinteresowną pomoc potrzebującemu choroby
  8. Nasi przedstawiciele pracują w strukturach Naczelnej Izby Lekarskiej;
    - a. dr n. med. Marzenna Plucińska – członek Naczelnej Rady Lekarskiej i Główny Mediator Naczelnej Izby Lekarskiej;
    - b. dr n. med. Mariusz Witczak – członek Naczelnej Komisji Rewizyjnej;
    - c. dr Krzysztof Lubecki – Zastępca Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej;
    - d. dr Wojciech Perekitko – członek Komisji ds. Podstawowej Opieki Zdrowotnej;
    - e. dr n. med. Jacek Kotuła – członek Konwentu Prezesów, Członek Naczelnej Rady lekarskiej, Przewodniczący Krajowej Komisji Wyborczej, członek Naczelnej Komisji Stomatologicznej;
    - f. dr Danuta Sorochan-Olszak – członek Naczelnej Komisji Stomatologicznej.

Szanowni Państwo,
 serdecznie zapraszam do odwiedzania naszej strony internetowej. Staramy się ją uzupełniać na bieżąco w wiele informacji niezbędnych do załatwienia spraw w naszym biurze oraz informacji niezbędnych do codziennej pracy. Niektóre sprawy możemy już załatwić w naszym biurze bez konieczności fatygowania się osobistego. A jeżeli musimy zgłóścić się osobiście, będziemy przygotowani w niezbędne dokumenty, które możemy pobrać z naszej strony i wstępnie uzupełnić.

Zwracam się do Państwa z uprzejmą prośbą o aktualizację Waszych danych w Rejestrach Praktyk Lekarskich, bardzo proszę o uaktualnienie adresów, numerów telefonów, adresów e-mail. Bardzo proszę również o sprawdzenie, czy

Państwa zarejestrowane praktyki w zgłoszonych miejscach nadal są aktywne. W przypadku zakończenia działalności uprzejmie proszę o zgłoszenie tego faktu w biurze OIL, abyśmy mogli urealnić nasze rejestry. Jednocześnie zwracam uwagę, iż nie potrzebujecie mieć Państwo zarejestrowanej praktyki, jeżeli potrzebujecie wypisywać jedynie recepty pro auctore et pro familiae. Wówczas można taką praktykę wyrejestrować, a recepty nadal można wypisywać w tych dwóch przypadkach.

Współpracujemy również z Naczelną Izbą Lekarską i Ministerstwem Cyfryzacji oraz Ministerstwem Zdrowia w sprawie przygotowania programu, który umożliwi nam wszystkim w sposób elektroniczny za pośrednictwem kanałów internetowych złożyć niezbędne dokumenty bez konieczności osobistego stawiennictwa. Prace nad tym rozwiązaniem są już w toku. Czekamy na ich pozytywny finał, abyśmy mogli Państwa o tym poinformować.

Jeżeli chcielibyście się z nami podzielić swoimi uwagami, propozycjami, pomysłami lub chęcią wsparcia nas swoją aktywnością czekamy na Was.

Uprzejmie informuję, iż na bieżąco przygotowujemy już wnioski do PWPW w celu realizacji przygotowania praw wykonywania zawodu. Jeżeli zauważycie Państwo jakiś błąd w przygotowanym pwz prosimy o zgłoszenie tego faktu w biurze oil. Niestety, programy PWPW czasami źle czytują dane z FINNA, co wiąże się z możliwością powstania błędów. W takim przypadku zlecimy przygotowanie nowego pwz w czasie najszybszym z możliwych.

Serdecznie witamy w naszym samorządzie lekarzy i lekarzy dentyków, którzy w bieżącym roku ukończyli studia i otrzymali już prawa wykonywania zawodu oraz rozpoczęli staż podyplomowy w wielu jednostkach ochrony zdrowia uprawnionych do prowadzenia staży. Gratulujemy również wszystkim lekarzom i lekarzom dentykom, którzy kończą właśnie staż podyplomowy. Na początku listopada 2023 r. planujemy zorganizowanie uroczystego wręczenia stałych pwz, o czym wszystkich zainteresowanych powiadomimy w drodze korespondencji e-mail.

Szanowni Państwo,

być może zorientowaliście się już, że numery Gazety lekarskiej nie docierają do wszystkich. Wersja papierowa

dostarczana jest jedynie do osób powyżej 70. roku życia. Do pozostałych osób są wysyłane na podane w rejestrze adresy email wersje elektroniczne. W związku z takimi decyzjami w NIL, również i Okręgowa Rada Lekarska zajmie się na najbliższym posiedzeniu reorganizacją konfekcjonowania i dostarczania biuletynu Doktor do osób w wieku powyżej 60 r.ż. w formie papierowej, a do pozostałych lekarzy i lekarzy dentyków w formie elektronicznej. **Jeżeli ktoś z Państwa życzyłby sobie otrzymać wersję drukowaną, uprzejmie proszę o przekazanie tego faktu do pracowników biura, nawet w formie rozmowy telefonicznej, a fakt ten zostanie zaznaczony w Finnie i taką wersję będą mogli Państwo uzyskać.**

Na koniec września OZZL organizuje akcję protestacyjną w Warszawie. Samorząd Lekarski solidaryzuje się z postulatami OZZL, gdyż są one wspólne dla całego środowiska medycznego i zdrowia mieszkańców Polski. Jeżeli będziecie Państwo chcieli wziąć udział w tej demonstracji – informacje na stronie OZZL, to samorząd lekarski pomoże w organizacji transportu do i z Warszawy.

Jak zawsze na zakończenie pragnę serdecznie podziękować każdemu z Państwa za Waszą codzienną opiekę wszystkimi pacjentami, prosząc jednocześnie o Waszą ustawiczną troskę i empatię. Dziękuję, że codziennie, mimo równych trudów i nierzadko gorzkich słów, stajecie do realizacji swojego lekarskiego powołania. Życzę Państwu, aby każdy dzień napawał as radością z realizacji Waszego powołania i niesienia pomocy każdemu, choremu pacjentowi. W swojej codziennej pracy zwróćcie też uwagę, iż o naszą opiekę zwracają się też nasi starsi Koleżanki i Koledzy. Tak jak Oni służyli nam swoją wiedzą i troską jak dorastaliśmy, tak teraz postarajmy się my zaopiekować Nimi. I z tą pozytywną energią pozostawiam Państwa do naszego kolejnego spotkania.

*dr n. med. Jacek Kotuła –
Wasz prezes*

nasz lekarze powiedzieli...

Dr. Antoni Ciach – dyrektor ds. leczenia Szpitala Uniwersyteckiego – poinformował, że od 30 czerwca pomoc nocna i świąteczna będzie udzielana w budynku Centrum Zdrowia Matki i Dziecka. Ta pomoc medyczna jest przedłużeniem podstawowej opieki zdrowotnej. Jest bezpłatna, bez skierowania, gdy lekarz rodzinny nie pracuje, nie obowiązuje rejonyzacja. Można z niej skorzystać przez cały tydzień w godz. 18.00-8.00 następnego dnia.

Gazeta lubuska 29.06.2023. r.

(Op. W.J.)

S n a s z SERWIS

Odbył się kolejny plebiscyt Supermiast i Superregionów, w którym szukano współczesnych ikon architektury woj. lubuskiego, Gorzowa i Zielonej Góry. Współczesną ikoną architektury województwa lubuskiego okazała się wieża w Jeziorach Wielkich, przy dobrej pogodzie można zobaczyć z niej Berlin. W Gorzowie zwyciężyła Filharmonia Gorzowska, w Zielonej Górze Centrum Zdrowia Matki i Dziecka.

Gazeta Wyborcza 28.04.2023 r.

(Op. W.J.)

Szkolenia Konferencje

W lokalu ESLA PASSION w Zielonej Górze odbyło się kolejne – trzecie już – szkolenie dla lekarzy na temat „Ból po ludzku”, zorganizowane przez firmę farmaceutyczną SANDOZ. Problemy medyczne przedstawili znani naukowcy uczelni medycznych – **prof. Grażyna Rydzewska, Paweł Balsam, Izabela Domitrz i Jarosław Woron.** Spotkanie prowadził **dr. Bartosz Fiołek.**

W Zielonej Górze koordynatorem szkolenia był przedstawiciel firmy Sandoz mgr Mariusz Górzeński. Omawiano następujące problemy: „Przez zółdek do serca” czyli o wpływie NLPZ na bezpieczeństwo gastro i kardiologiczne oraz „Politerapia w zespołach bólowych kręgosłupa jak zwiększyć skuteczność i bezpieczeństwo”.

(Op. W.J.)

W poprzednim numerze „Doktora” opublikowaliśmy materiały z XLI Okręgowego Zjazdu Delegatów Okręgowej Izby Lekarskiej w Zielonej Górze.

Z powodu niedopatrzenia, za co przepraszamy, nie wydrukowaliśmy poniższego apelu.

**Apel Nr 01/IX/2023
XLI Okręgowego Zjazdu Delegatów
Okręgowej Izby Lekarskiej w Zielonej Górze
z dnia 25 marca 2023 r.**

**do Ministra Zdrowia
w sprawie systemu specjalizacji**

XLI Okręgowy Zjazd Delegatów Okręgowej Izby Lekarskiej w Zielonej Górze apeluje do Ministra Zdrowia Pana Adama Niedzielskiego o wdrożenie zmian w aktach prawnych i praktyce działania podległej mu instytucji, jaką jest Centrum Egzaminów Medycznych, a dotyczących lekarskich egzaminów specjalizacyjnych. Proponowanym przez Zjazd kierunkiem zmian winno być poszanowanie praw osób zdających egzaminy specjalizacyjne, tak w odniesieniu do legislacji, jak i praktyki działań CEM.

Uzasadnienie:

Obowiązująca ustawa w sprawie specjalizacji lekarskich w nadmiernie uprzywilejowanej pozycji stawia Centrum Egzaminów Medycznych, a krzywdzi lekarzy zdających egzaminy specjalizacyjne. Ustawa w bezprecedensowy sposób pozwala na bezkarne niewykonywanie z należytą starannością procedury egzaminacyjnej przez Centrum Egzaminów Medycznych. Instytucja ta nie ponosi żadnej odpowiedzialności za błędy w przygotowywanych zestawach zadań egzaminacyjnych. W zadaniach egzaminacyjnych pojawiają się zarówno nieprawidłowe odpowiedzi na zadawane pytania jak również błędy pisarskie i drukarskie. Skutkuje to wyłączeniem pytań z puli egzaminacyjnej. Postępowanie takie jest niesprawiedliwe i krzywdzące dla lekarzy. Jeżeli w zestawie pytań egzaminacyjnych znajdują się pytania, co do których członkowie zespołu egzaminacyjnego wydają opinię o tym iż oczekiwana odpowiedź jest nieprawidłowa, tzn., że układający pytania pracownicy naukowci – w tym profesorowie nie znają prawidłowej odpowiedzi na sformułowane pytanie, to jak lekarz zdający egzamin ma domyślać się, co pytający miał na myśli? W takim przypadku zakwestionowania pytania, każda udzielona odpowiedź powinna być traktowana jako odpowiedź prawidłowa. Za tego typu błędy odpowiada Centrum Egzaminów Medycznych i to ta instytucja powinna ponosić konsekwencje swojego błędu, a nie lekarze zdający egzamin. Ponadto członkowie zespołów egzaminacyjnych mają możliwość manipulowania wynikami egzaminu, poprzez nieuzasadnione wyłączenie pytań egzaminacyjnych, przez co zmieniają zasady i możliwości uzyskania pozytywnego wyniku egzaminu przez zdających. Inaczej mówiąc – zmienia się reguły gry w czasie jej trwania.

Dzisiejsze przepisy prawa nie pozwalają nawet pozwać Centrum Egzaminów Medycznych za niedopełnienie należytej staranności przy przeprowadzaniu procedury egzaminacyjnej, co w sposób oczywisty godzi w prawa obywatelskie zdających, którym niejednokrotnie taka postawa zmarnowała dużą część czasu, kosztem życia osobistego i zawodowego. Należy podkreślić, iż lekarze zdający egzaminy specjalizacyjne to częstokroć osoby co najmniej dojrzałe wiekiem, dysponujące olbrzymią wiedzą i doświadczeniem zawodowym, ze wszech miar godne zatem szacunku i traktowania stosownego do ich statusu społecznego, a pragnące jedynie uwieńczyć zdanym egzaminem wieloletni proces kształcenia. Ten szacunek jest im należny, a fakt iż występują one w pozycji czy roli zdającego egzamin – nie uprawnia urzędników państwowych czy egzaminatorów do traktowania czterdziesto- czy pięćdziesięcioletnich osób jak dzieci z podstawówki.

Apelujemy do Pana Ministra o pilne zajęcie się proponowanymi zmianami i poinformowanie Okręgowej Rady Lekarskiej w Zielonej Górze o poczynionych krokach.

Sekretarz Zjazdu
dr n. med. Jacek Kotuła

Przewodniczący Zjazdu
dr n.med. Mariusz Paweł Witczak

Do wiadomości:

1. Komisja Kształcenia NRL,
2. Rzecznik Praw Obywatelskich

Dr Włodzimierz Janiszewski

Zdaniem Naczelnego

Mamy za sobą najbardziej gorący w historii pomiarów lipiec. Znawczy problemu mówią, że to lato było dla całej planety katastrofą ekologiczną, że era globalnego ocieplenia przekształciła się w erę globalnego wrzenia. W następstwie upałów wystąpiły tragiczne pożary w USA, Afryce, w południowej Europie. Niewykluczone, że samozapłon wystąpiły na składowiskach toksycznych odpadów, co może powodować szkodliwe długoletnie działanie na zdrowie, przyrodę i gospodarkę. W tej sytuacji (ocieplenie) naukowcy proponują tworzenie sztucznych chmur. Należy wybudować specjalne statki, z których specjalna aparatura będzie wydobywała sól morską i będzie wdmuchiwała w gorące warstwy atmosfery. Taka chmura może odbijać promienie słoneczne w 100%. W tym celu można użyć także wybrane związki siarki. Te pomysły to czysta teoria i prawdopodobnie kwestia dalekiej przyszłości.

Natomiast aktualna sprawa to **zakończenie zagrożenia epidemicznego po trzech latach trwania pandemii koronawirusa z dniem 30 czerwca**. Jest to decyzja WHO i ministerstwa zdrowia. Pojawiają się pytania, czy to już koniec, czy zagrożenie minęło? Nie ma na to wiarygodnej odpowiedzi; jest natomiast już nowy mutant.

Ale najpierw krótkie przypomnienie początku pandemii:

- listopad 2019 – pierwsze zakażenia w mieście Wuhan w Chinach;
- styczeń 2020 – oficjalne potwierdzenie, że zachorowanie powoduje nowy wirus z rodziny koronawirusów; w Polsce uruchomiono linię informacyjną (NFZ, MZ, Sanepid);
- luty 2020 – choroba została nazwana COVID-19;
- 4 marca 2020 – pierwszy przypadek zakażenia w kraju – to pacjent w Zielonej Górze, leczony w Oddziale Zakaźnym Szpitala Uniwersyteckiego (Polak, przyjechał z poza Polski, wyzdrowiał.);
- grudzień 2020 – pierwsze szczepienia w Polsce – łącznie podano ponad 58 milionów dawek. Dalsze wydarzenia w pandemii były różnorodne i trudne- szpitale tymczasowe, pochwały i brawa dla lekarzy, hejt, stan epidemii, lockdown, maseczki, szczepienia ochronne i wystąpienia antyszczepionkowców.

Antyszczepionkowcy pozostali, ale byli zawsze, nawet wtedy, gdy twórca szczepień Edward Jenner (około 1790 r.) w swojej wtedy wiosce Berkeley w Anglii testował szczepionkę przeciw ospie prawdziwej. Wtedy straszono, że szczepionki mogą powodować zezwierzczenie, np.

wyrośnięcie krowiej głowy lub chorobę umysłową. Dziś bardziej „nowocześnie” straszy się – mikroczipami, genetycznymi mutacjami czy autyzmem. **Szczepionki to wielka zdobycz cywilizacji.**

Wg oficjalnych danych MZ z maja w Polsce zakaziło się blisko 6,5 miliona osób – zmarło 120 tysięcy. Na świecie zakaziło się ponad 765 milionów a zmarło 7 milionów. **W okresie pandemii społeczeństwo poniosło także inne szkody – nastąpił wzrost spożycia alkoholu o 6%, wzrosła ilość osób palących papierosy, zwiększyło się spożycie leków psychotropowych i suplementów diety.**

Obecnie monitorowany jest **subwariant koronawirusa Eris** – nie jest agresywny, powoduje objawy przeziębieniowe.

Pożar, który wybuchł w Przylepie, był dużym zagrożeniem dla zdrowia mieszkańców i przyrody. Ludzie mówili: klątwa, plaga, apokalipsa. Był komentowany w całym kraju, a dyskusja, która także „wybuchła”, już nie zamilknie. Szkoda, że urzędnicy, działacze społeczni różnych szczebli są mądrzy po szkodzie. Żadna władza nie potrafiła skutecznie przeciwstawić się szajkom śmieciowym niszczącym nasze środowisko! Ponad 400 składowisk śmieci sprowadzonych w ilości wzrastającej (w roku 2013 – 110 tysięcy ton, w roku 2022 – 332 tysięcy ton) z krajów europejskich, a także z Australii – „to się w głowie nie mieści” (piosenka).

Dużo zdrowia!!!

Anitta Maksymowicz

Święty Urban – patron Zielonej Góry

Podczas sesji Rady Miasta, która odbyła się 5 września 2010 roku w auli rektoratu Uniwersytetu Zielonogórskiego, i w której udział wzięli parlamentarzyści, władze miasta, województwa, przedstawiciele diecezji zielonogórsko-gorzowskiej i wielu innych zaproszonych gości odbyła się uroczystość ogłoszenia papieża św. Urbana patronem Zielonej Góry. Patronat uzyskał akceptację Watykanu. Odpowiedni dekret papieski przechowywany jest w Muzeum Ziemi Lubuskiej w skarbcu.

Warto w tym miejscu przybliżyć nieco osobę patrona – św. Urbana I. Choć **dzisiaj powszechnie utożsamia się tego papieża ze świętym opiekującym się winnicami i winiarzami** (stąd też wybór świętego na patrona Zielonej Góry) – nie zawsze tak było. W rzeczywistości osobie papieża Urbana przypisuje się najprawdopodobniej cechy kilku różnych postaci historycznych, o czym świadczą liczne nieścisłości, kontrowersje i przeczące sobie informacje wynikające z braku źródeł dotyczących św. Urbana I lub mylenia go z osobami innych Urbanów.

Św. Urban I został biskupem Rzymu w 222 roku, po papieżu Kalikście I i pozostał na tronie papieskim do 230 roku. Niewiele wiadomości dotyczących jego życia i działalności zachowało się do dnia dzisiejszego. Wiadomo, iż w czasach jego pontyfikatu dzięki panującemu ówczesnie cesarzowi Aleksandrowi Sewerowi (a także dzięki matce cesarza Julii Mamei) chrześcijanie cieszyli się względnym spokojem. Jednak był to okres schizmy w Kościele, czasy antypapieża Hipolita oraz wrogo do chrześcijan nastawionego prefekta Rzymu Almachiusza, Kościół był podzielony, nie był zatem wolny od napięć i konfliktów. Stąd być może szczególną popularnością cieszy się historia związana z nawracaniem przez Urbana na chrześcijaństwo. Przypisywany Urbanowi dar przyciągania nowych członków do wspólnoty Kościoła miał

właśnie stać się źródłem oskarżenia o nawrócenie blisko pięć tysięcy Rzymian, co stało się powodem męczeńskiej śmierci przez ścięcie (23 maja 230 roku). Warto zaznaczyć w tym miejscu, iż inne źródła – wskazując na brak prześladowań za czasów Aleksandra Sewera – podają,

że Urban zmarł najprawdopodobniej śmiercią naturalną. Wśród historii, jakie przypisuje się św. Urbanowi, jest m.in. ta, związana ze świętą Cecylią: papież miał ochrzcić jej męża – św. Waleriana i szwagra – św. Tyburcjusza, a w miejscu męczeńskiej śmierci patronki muzyki

S n a s z SERWIS

Mali pacjenci Oddziału Chirurgii i Urologii Dziecięcej Centrum Zdrowia Matki i Dziecka mają ładną świetlicę. Jest wyposażona min. w telewizor wraz z osprzętem do gier online, jest także przestrzeń do rysowania, malowania, czytania książek oraz wspólnego spędzania czasu z rówieśnikami przebywającymi w oddziale. Świetlicę wyposażyła firma RSJ której prezesem jest Radosław Walczak. To duża pomoc w leczeniu dzieci – podkreśla **dr Emil Korczak** lekarz naczelny Szpitala Uniwersyteckiego w Zielonej Górze. Serdeczne podziękowania.

Nasza Lubuska 9-15.06.2023 r.

Kangurowanie wcześniaka to specjalność Klinicznego Oddziału Położniczo-Ginekologicznego i Klinicznego Oddziału Neonatologii Szpitala Uniwersyteckiego w Zielonej Górze. W rankingu stworzonym na podstawie głosów matek i ojców Oddziały uplasowały się w pierwszej piątce najlepszych w kraju. Według WHO kangurowanie o 40% zmniejsza śmiertelność, a o 60% działa korzystnie na termoregulację – przypomniał Piotr Korczyński z Fundacji MatkowieLove. Podczas kangurowania poprawia się poczucie bezpieczeństwa noworodka oraz parametry życiowe. Dziecko kolonizuje się florą bakteryjną matki, a to zapobiega wtórnemu zakażeniu szpitalnemu – wyjaśnia **dr Marzena Michalak-Kloc** Kierownik Oddziału Neonatologii. Jeżeli poród odbywa się przez cesarskie cięcie, dziecko kangurowuje ojciec na sali wybudzeń – uzupełnia **dr Jerzy Hołowczyc** zastępca Kierownika Oddziału Poł-Gin. Właściwe warunki i kontrolę kangurowania zapewniają pielęgniarki podkreśla **Pielęgniarka Oddziałowa O/ Neonatologii Andżelika Goździejewicz**.

Nasza Lubuska 9-15.06.2023 r.

Szpital w Nowej Soli otrzymał nową instalację grzewczą (dawniej kotłownia). Podstawowym źródłem ciepła jest gaz ziemny, który zastąpił miał węglowy. Nowa instalacja pozwoli na 80-procentową oszczędność energii i 90-procentowe ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zadaniem tej instalacji jest ogrzanie budynków szpitala, zabezpieczenie ciepłej wody, produkcja pary dla centralnej sterylizacji, kuchni i pralni, a w okresie letnim produkcję wody lodowej na potrzeby klimatyzacji sal operacyjnych. Inwestycja kosztowała około 17 milionów, a dofinansowanie około 14 mln. W uroczystości wzięła udział marszałek Elżbieta Anna Polak oraz przedstawiciele parlamentu (poseł Waldemar Stugocki), radni wojewódzcy i powiatowi.

Nasza Lubuska 2-8.06.2023 r.

(Op. W.J.)

postawić kościół. Tradycja wspomina także, iż to właśnie św. Urban wydał dekret nakazujący używanie podczas liturgii kielichów i paten z metali szlachetnych – złota i srebra, podczas, gdy inna poddaje to w wątpliwość, zaznaczając, że podanie to ma prawdopodobnie swój początek w opowieści z VI wieku, według której Urban miał sam wykonać pateny do 25 kościołów tytularnych. Również miejsce pochówku papieża Urbana nie jest pewne. Według Liber Pontificalis (Księgi Papieży) i żywota św. Cecylii, św. Urban papież został pochowany 25 maja 230 roku w katakumbach na cmentarzu Pretekstata, natomiast zgodnie z listą męczenników sporządzoną w V wieku przez Sykstusa III, św. Urban spoczywa w katakumbach Kaliksta. Badacze skłaniają się jednak ku wersji, iż ten ostatni był prawdopodobnie wprawdzie biskupem, ale nie Rzymu, a jedynie zmarłym i pochowanym w tym mieście.

Podobne kontrowersje i niejasności wiążą się z postacią św. Urbana I jako opiekuna winiarstwa. Pierwotnie bowiem, szczególnie na terenie państw romańskich, kult ten wiązał się wprawdzie ze św. Urbanem, ale nie papieżem z III wieku, a z biskupem Langres we Francji, który żył na przełomie IV i V wieku. To właśnie on ukrywał się przed swymi prześladowcami na winnicy udając krzew winorośli i to jemu przypisywano cudowną moc panowania nad żywiołami, w szczególności sprowadzania lub zatrzymywania deszczu. Ta zdolność sprawiła, iż stał się patronem winiarzy. Tymczasem począwszy od około IX wieku winiarze w krajach na północ od Alp zwracali się o pomoc do świętego Urbana I – papieża, który nie miał wprawdzie żadnych bezpośrednich związków z winiarstwem (poza wspomnianymi wyżej, również hipotetycznymi, rozporządzeniami nakazującymi używania złotych kielichów do wina podczas mszy), ale był bardzo znanym świętym. Do popularności Urbana I przyczynił się również kult, jakim otaczali go późniejsi papieże, jego imiennicy – Urban II (XI w.) i Urban V (XIV w.). Sławę i cześć Urbana I propagowało także opactwo benedyktyńskie w Erstein w Alzacji, gdzie od IX wieku przechowywane były jego relikwie. Ta wielka popularność sprawiła prawdopodobnie, iż z czasem przypisano mu cechy

i właściwości francuskiego biskupa. Na „korzyść” papieża Urbana jako patrona winnej latorośli i winiarzy wpłynął być może także fakt, iż jego święto przypada 25 maja, a więc w porze bardziej kojarzącej się z uprawą winorośli, niż 23 stycznia czy nawet 2 kwietnia (dni świętego Urbana z Langres). Tym samym papież Urban I dołączył do licznej grona innych patronów winiarstwa, obecnie bowiem w rozmaitych regionach Europy czci się około 70 różnych świętych opiekujących się winnicami, winogrodnikami i winiarzami. W zależności od kraju, regionu, a nawet miejscowości spotyka się wielu patronów, którzy w różny sposób i w różnym stopniu związani są z winiarstwem. Wśród nich są m.in.: św. Jan Chrzciciel, Wawrzyniec, Bonifacy, Wit, Wincenty, Amand, Kilian, Morand, Trifon czy Donat, a nawet Maria. Czasami o tych związkach przesądza imię świętego (jak na przykład św. Wincenty), innym razem wykonywany zawód czy dokonane cuda. Bardzo popularni wśród „winnych” patronów są także męczennicy, gdyż symbolika wina jako krwi odgrywa znaczącą rolę.

W wyniku wspomnianego wyżej mylenia i scalenia w tradycji ludowej postaci co najmniej dwóch Urbanów (papieża i biskupa Langres), również w ikonografii zespolone są cechy ich obu i święty przedstawiany jest bądź w tiarze, z potrójnym krzyżem papieskim, z księgą i z kiścią lub krzewem winorośli albo też z kielichem lub z mieczem...

Papież Urban I – obok Zielonej Góry – jest także patronem Gogolina.

W naszym mieście partnerskim we Francji – Troyes znajduje się wspaniała gotycka bazylika pod wezwaniem św. Urbana, której budowę (by sprawę Urbana jeszcze bardziej skomplikować) zlecił papież Urban IV, urodzony właśnie w Troyes. Obecnie w Zielonej Górze na Osiedlu Braniborskim mamy kościół pod wezwaniem św. Urbana.

Mieszkańcy wierzą, iż opieka świętego z jednej strony przyczyni się do wzmocnienia wspólnoty i tożsamości miasta, z drugiej zaś będzie odgrywała znaczącą rolę w promocji Zielonej Góry. **Św. Urban ma też chronić zielonogórskie winnice przed suszą, powodzią, gradobiciem i innymi klęskami i przyczynić się do rozwoju lokalnego winiarstwa.**

Wracamy do klasyki i do wielkich postaci filozofii współczesnej. Dzisiaj proponuję tekst o jednym z najbardziej znanych filozofów i pisarzy egzystencjalistycznych.

Albert Camus urodził się w Algierii, która wtedy była francuską kolonią, tam też spędził dzieciństwo i młodość. Ukończył elitarne liceum francuskie w Algierze i rozpoczął studia na tamtejszym uniwersytecie. Studiował filozofię i historię, studia ukończył w 1936 roku. Później pracował jako dziennikarz. Okres II wojny światowej spędził we Francji. Już w 1942 roku jedno z najbardziej prestiżowych wydawnictw francuskich -- Gallimard -- wydało „Obcego”, mini-powieść, która przyniosła mu sławę światową. W tym samym roku wychodzi „Mit Syzyfa”, i to potwierdza sławę Camusa. W 1945 roku wychodzą w tym samym wydawnictwie „Listy do przyjaciela Niemca” pisane jeszcze w czasie okupacji. I one ugruntowują jego rozpoznawalność. A gdy w 1947 roku zostaje wydana „Dżuma” – realistycznie opowiedziana powieść o epidemii tej choroby w algierskim Oranie – o Camusie dyskurs prowadzą już wszyscy na salonach „starej” Europy. Czując ważność podejmowanych tematów Camus spieszy się, aby przelać na papier kolejne pomysły. Oddaje się wzmożonej pracy pisarskiej. Jej rezultatem jest opublikowany w 1951 roku esej filozoficzny pt. „Człowiek zbuntowany”. który to esej wywołuje konflikt intelektualny i osobisty pomiędzy nim i J.-P. Sartrem. Trwa on przez następne lata. W 1957 roku zostaje mu przyznana literacka nagroda Nobla. Ale nie jest modny w tym sensie, że coraz częściej głosi swe poglądy antykomunistyczne (a to właśnie nie było modne). Nie zajmuje też zdecydowanej postawy wobec dekolonizacji Algierii. Ginie tragicznie w wieku 46 lat w wypadku samochodowym, w okolicznościach do końca nie jasnych. Jest rok 1960.

Był autorem wielu bardzo prac, sztuk, powieści, esejów, przekładów, adaptacji. W 1946 roku na Uniwersytecie Columbia w Nowym Jorku powiedział o sobie do studentów: „Urodziliśmy się na progu pierwszej wojny światowej. Dorastając, przeżyliśmy kryzys 1929 roku, a mając lat 20, objęcie władzy przez Hitlera. Potem nastąpiła wojna w Etiopii i w Hiszpanii, a wreszcie Monachium.

Prof. dr hab. Lilianna Kiejzik

WIELCY MYSLICIELE

Tak przedstawiały się zręby naszej edukacji. Następnie wybuchła druga wojna światowa, doszło do klęski, Hitler pojawił się w naszych miastach i w naszych domach. Skoro urodziliśmy

Albert Camus (1913-1960)

się i dojrzewali w takim świecie, w co wierzyliśmy? W nic. W nic, oprócz wartości upartego sprzeciwu, w jakim z konieczności trwaliśmy od początku. Świat, w którym przyszło nam żyć, był światem absurdu, ale nie istniał inny, w którym moglibyśmy się schronić: świat kultury był oczywiście światem pięknym, ale nie był rzeczywisty. A zatem, kiedy stanęliśmy twarzą w twarz wobec hitlerowskiego terroru, jakie wartości mogły nam udzielić wsparcia, jakie mogliśmy przeciwstawić naszemu bezwzględnemu sprzeciwowi? Żadne¹. Jak wiele jest aktualności w tej wypowiedzi. Uczy nas ona, że nie możemy sobie pozwolić na żadną pesymistyczną

wizję naszej przyszłości. Musimy walczyć o przyszłość. Nie możemy zgadzać się na zło.

Oczywiście nie wszystko jest takie proste. Człowiek jest bowiem słaby i może rezygnować z walki. W „Micie Syzyfa” Camus zastanawia się nad filozoficzną motywacją samobójstwa. Najpierw musimy rozstrzygnąć, czy w ogóle chcemy żyć. Gdy stawiamy sobie to pytanie, to szukamy czegoś, co mogłoby nasz ostateczny krok powstrzymać: jakiejś nadziei, jakiegoś sensu. Ale świat, w którym żyjemy, jest pozbawiony wszelkiego sensu i celu, jest obojętny wobec naszej egzystencji. Świat nie jest rozumny, stąd powstaje poczucie absurdu. To poczucie absurdu może się wyłaniać na różne sposoby, na przykład, gdy widzimy obojętność przyrody w stosunku do ideałów człowieka, gdy uświadomimy sobie ostateczność śmierci. I Camus formułuje koncepcję człowieka, wedle której każdy z nas jest samotnym Syzyfem – człowiekiem absurdalnym. Samotnie dźwigamy swój los (toczymy kamień) bez nadziei na lepsze jutro. Przecież przyszłość dla Syzyfa jest absurdalna. A więc, czy życie jest, czy nie jest warte trudu, by je przeżyć? Jesteśmy wolni, możemy więc popełnić samobójstwo, tak jak zrobił to Kirilłow z „Biesów” Dostojewskiego, protestując przeciwko temu, aby nikt już nigdy nie krzywdził małych dziewczynek.

Poczucie wolności każdemu umożliwia samobójstwo, ale także daje szansę pogodzenia się z losem. Syzyf wie o tym i dlatego dźwiga swój kamień. I Camus nie zaleca jednak samobójstwa. Jego zdaniem samobójstwo oznacza poddanie się absurdowi, oznacza kapitulację przed światem. Wielkość człowieka przejawia się wtedy, gdy będziemy żyć w świadomości absurdu. Co prawda, nie ma żadnych wzorów, mówiących człowiekowi, jak ma żyć. Jak mówią bohaterowie Dostojewskiego – „wszystko jest dozwolone”

Człowiek prawdziwie absurdalny jest świadom absurdu; i wtedy nie przeżywa rozczarowań. Po prostu zna granice swego życia i swej wolności. Człowiek absurdalny żyje bez Boga. Odrzucenie Boga znaczy tu przede wszystkim rezygnację z gotowych rozwiązań, negację instytucji zbawienia i nieśmiertelności. Oczywiście nie znaczy to, że taki

¹ N. Chiaromonte, Albert Camus, przeł. S. Kasprzyskiak, [w:] A. Camus, Człowiek zbuntowany, przeł. J. Guze, Kraków 1991, s. 290.

człowiek nie może poświęcać się dla innych. Może.

Chociaż absurd jest koniecznym aspektem istnienia człowieka i chociaż jest wynikiem próby racjonalizacji świata, można go pokonać. Jak? W sztuce. Kiedy świat jawi się nam nie bezpośrednio, ale poprzez metafory, możemy go uczynić harmonijnym. W sztuce los człowieka możemy przemienić w mit i nie będzie on już bezradny wobec absurdu.

Filozofię Camusa wyznaczają dwie kategorie: absurd i bunt. Ta druga pojawia się wraz z opublikowaniem innej ważnej pracy: „Człowiek zbuntowany”. Człowiek nie znajduje w absurdalnym świecie żadnego oparcia, obiera więc wobec tego świata postawę buntu. W pracy Camus opisuje rozwój idei protestu w kulturze europejskiej od starożytności aż po XX wiek, różnicując postawy na buntownicze i nihilistyczne. Wiele jest wcielenń człowieka zbuntowanego: Prometeusz, Nietzsche, Baudelaire, Iwan Karamazow i inni.

wybranych). Jeżeli bowiem buntujemy się przeciwko uciskowi, czy niesprawiedliwości, to tym samym uznajemy wartość wolności i sprawiedliwości. I chodzi mu o tę wolność i sprawiedliwość dla wszystkich. Ale przecież w historii mieliśmy takie sytuacje, że w imię wolności usprawiedliwiano każde ludzkie działanie. Tak doszło do pojawienia się systemów autorytarnych i totalitarnych. W taki sposób powstał stalinizm. Camus powiada, że wielkim wydarzeniem XX wieku było porzucenie przez ruch rewolucyjny wartości związanych z wolnością, stopniowe ustępowanie wolnościowego socjalizmu przed atakami socjalizmu wodzowskiego. I chociaż nie był Camus też wielbicielem społeczeństwa burżuazyjnego uważał, że bunt przeciw istniejącemu porządkowi społecznemu może doprowadzić na narzucenia niewolnictwa.

Obok dzieł literatury i filozofii, dzieła buntu zostały przedstawione przez kroniki wielkich rewolucji. W jednym z rozdziałów opisał wypadki przewrotów

społeczeństwo. Tak było, a po latach wyrósł z tego terrorizm rosyjski. Marks powiedział kiedyś, że marzenie tysięcy ludzi o państwie sprawiedliwym ziści się pewnego dnia. Ale nie powiedział kiedy. Trzeba więc tę ideę wcielać w życie już dziś. I środki przestajemy oceniać, ważny jest cel. Przyznajmy, że bardzo bajkowy to scenariusz.

Po opublikowaniu tego eseju w 1951 roku we Francji rozgorzał wielki spór: lewicujący intelektualiści, którym przewodził Sartre, ostro zaatakowali antyrewolucyjną wymowę utworu. Zarzucono Camusowi konformizm i strach przed porzuceniem burżuazyjnego społeczeństwa. Bronił się mówiąc, że kłopot z burżuazyjną demokracją, która zastąpiła wieczne Boskie prawdy przez abstrakcyjne zasady rozumu polega na tym, że owych zasad się nie stosuje. Społeczeństwo burżuazyjne w imię wolności rozgrzesza wyzysk i niesprawiedliwość i sankcjonuje przemoc. Ale co w takim razie w zamian – zadawano mu pytanie. Otóż odpowiedzi jednak nie było. Camus krytykował rozmaite ruchy, lecz nie przedstawiał niczego w zamian. I nie zamierzał bynajmniej. Jego zdaniem, na tej arenie dziejów pełnej krwi nikt nie miał racji. Przyznawał zatem, że sens świata leży poza historią. Być może w jakimś bycie transcendentnym? Ale Camus odrzucał również Boga. A czy idea sprawiedliwości może być pojmowana bez idei Boga? Camus był jednak przekonany, że człowiek nie może żyć bez wartości. Jeżeli wybiera życie uznaje tym samym, że życie jest dobre i warto żyć. Albo należy sprawić, aby było warto. Człowiek może się buntować przeciwko wyzyskowi, niesprawiedliwości i przemocy, i przez sam ten bunt uznaje wartości, w imię których się buntuje. I chociaż on sam nie stworzył żadnej teorii pozytywnej (wyjścia z tej sytuacji) to jak napisano w uzasadnieniu przyznania mu nagrody Nobla, rozświetlił trudności sumienia ludzkiego.

Na pewno był zaangażowany społecznie, ale obojętny w stosunku do wszelkich systemów, co pozwalało mu krytykować ich zło i nie pozwalało wybaczać zła w innych systemach. Czyli to zaangażowanie miało charakter bardziej moralny, niż polityczny. I w tym chyba tkwi jego wielkość.

W tej pracy na plan pierwszy wysuwa się problem norm moralnych. To znaczy, że mniej interesuje go tu jednostka, a bardziej zbiorowość, która dostaje się w ręce przywódców różnych rewolucji. I Camus przedstawia kolejno na tle dziejów samotnych buntowników, którzy doprowadzili do obalenia wszelkich wartości. W tym miejscu wyjaśnimy, że bunt zakłada w gruncie rzeczy uznanie wartości (jakichś

społecznych i pokazał genezę doktryn. Mówiąc inaczej, opisał ideologie, które pozwoliły Leninowi, Hitlerowi czy Stalinowi, wspieranym przez filozofię Hegla i Marksa, zbudować nowoczesne tyranie.

Camus powiada, że korzenie tyranii sięgają Rewolucji Francuskiej i powołania rewolucji rozumu. Trzeba niszczyć tych, którzy niszczą idealne społeczeństwo, albo niszczyć, aby budować idealne

Kongres Kultury i Historii Lekarskiej w Opolu

FOTORELACJE • FOTORELACJE • FOTORELACJE • FOTORELACJE • FOTORELACJE • FOTORELACJE

Spotkanie kapituły godności „Lubuski Samarytanin”

Dr n. med. Marzenna Plucińska

Dzień Dziecka w Drzonkowie

Kolejne radosne rodzinne spotkanie w przyjaznym Ośrodku Sportu i Rekreacji w Drzonkowie odbyło się 09.06.2023 r. Humory i pogoda dopisały. Były dmuchane zamki, gry, zabawy, tańce, jazda konna i na kucyku oraz konkurs strzelecki z nagrodami. Jedzenie też okazało się wyśmienite, bo tworzone własnymi rękami w ramach warsztatów kulinarnych prowadzonych przez Pizza Event. Zero nudy za to wiele emocji i wzajemnych integracji trzech pokoleń oraz zaległych lekarskich rozmów towarzyskich. Zapraszamy za rok.

Dr n.med.Jacek Kotula

SPŁYW KAJAK

KAWY

W ostatni weekend wakacyjny Komisja Sportu Okręgowej Rady Lekarskiej zorganizowała spływ kajakowy zakolami Obry. Obawialiśmy się nieprzyjemnej pogody i deszczu. Mieliśmy jednak szczęście. Pogoda była w sam raz na ten aktywny wypoczynek. Jednocześnie zrealizowaliśmy cudowną misję integracji. Była smaczna zupka, grill i pieczone kiełbaski z pajdą chlebka swojskiego i domowym smalcem. Do tego ogóreczki obowiązkowo. W cudownych nastrojach wróciliśmy z oczekiwaniem następnym aktywności.

Zapraszamy na kolejne spotkanie

Dr Karina Domagalska-Budrewicz

Warsztaty w Przytoku

30 lipca 2023 roku w neorenesansowej scenarii pałacu w Przytoku odbyło się – tradycyjne już spotkanie warsztatowe lekarzy artystów, ich dzieci i przyjaciół.

Współorganizatorką wydarzenia i wspaniałym duchem tego pleneru była Krystyna Bediuk, utalentowana edukatorka i przenikliwa psychologicznie portrecistka.

Główną ideą spotkania było odkrywanie, rozwijanie i kształtowanie wrażliwości artystycznej uczestników tego „międzypokoleniowego zgromadzenia”.

Swobodnym, pełnym ekspresji rozmowom i działaniom uczestników towarzyszyło fachowe wsparcie uznanych już artystek.

Joanna Siwek umiejętnie opowiedziała o technikach normotypii, a Angelika Kąpielska przybliżyła istotę linorytu.

Atmosferę warsztatów najlepiej określić można słowami, którymi zilustrowała swą własną oryginalną twórczość Angelika Kąpielska – „klębek emocji przeplatany spontanicznością”.

Do zobaczenia w następnym roku!

WYCIECZKI • WYCIECZKI • WYCIECZKI • WYCIECZKI • WYCIECZKI • WYCIECZKI • WYCIECZKI

WYCIECZKA DLA EMERYTÓW (I NIE TYLKO) OIL ZIELONA GÓRA

Koleżanki i Koledzy

Komisja ds Emerytów OIL w Zielonej Górze proponuje wyjazd do zamków nad Łabą z biurem Exodus w dniu **22.10.2023 r.** do Szwajcarii Saksońskiej.

Program wycieczki:

07.00 – wyjazd z Zielonej Góry. Wjazd do Niemiec: Jędrzychowice.

Zwiedzanie STOLPEN – średniowieczny zamek, w którym 49 lat przebywała uwięziona Hrabina Cosel: wieża św. Jana z apartamentami hrabiny, ruiny kaplicy zamkowej z grobem hrabiny, sala tortur.

Zwiedzanie BASTEI - bajkowy górotwór w zakolu Łaby ze słynnym skalnym mostem, punktem widokowym na wysokości 190 m nad taflą rzeki i pozostałościami średniowiecznego zamku. Czas wolny.

Zwiedzanie KÖNIGSTEIN - największa i najslawniejsza twierdza Saksonii na malowniczym płaskowyżu z najgłębszą studnią Saksonii (152 m głębokości).

Wjazd do kraju: Jędrzychowice. Około 19.00 – rozwiązanie wycieczki w Zielonej Górze.

Zapisy w biurze Okręgowej Izby Lekarskiej: tel. 68 320 79 00, kom. 509 396 025.

Mariusz Witczak

Przewodniczący Komisji Emerytów OIL w Zielonej Górze

UROCZYSTOŚĆ W POZNANIU

Z inicjatywy profesora zw. dr. hab. n. med. **Mariana Krawczyńskiego** – znakomitego współpracownika „Doktora” – w Poznaniu 27 maja 2023 roku odbył się zjazd absolwentów Alma Mater Poznaniensis rocznik 1958.

Serdecznie gratulujemy tej zacnej uroczystości, życząc lekarzom seniorom zdrowia i dalszej aktywności zawodowej, pamiętając, że Akademia Medyczna w Poznaniu wykształciła także wielu członków Okręgowej Izby Lekarskiej w Zielonej Górze.

(red.)

Dr n. hum. Jerzy Domagalski

Zaraza w literaturze. Gruźlica

Część IV – (fragmenty)

Wsumie w ciągu ostatnich 150 lat epidemia gruźlicy zabiła ponad 100 mln ludzi!

W samym 2021 roku zginęło ich 1,5 mln.

Gruźlica, mimo iż nie oszczędzała żadnej z klas społecznych, siejąc wszędzie cierpienie i śmierć, stała się – za sprawą artystycznych świadectw i literackich projekcji – „atrakcyjną” przypadłością. Zwłaszcza w XIX wieku.

*

Na początku jednak kilka porządkujących informacji.

Gruźlica towarzyszy nam od setek tysięcy lat. Najstarszy przypadek tej choroby to odkryta w Turcji w szczątkach homo erectus sprzed 500 tys. lat Leptomeningitis tuberculosa – gruźlica atakująca opony mózgowo. Gruźlicę odkryto także w mumiach egipskich sprzed kilku tysięcy lat.

Nazwa choroby pochodzi od gruźelków, zmian widocznych w badaniu histopatologicznym.

Inna nazwa gruźlicy to **tuberkuloza** (od łac. *tuberculum* – guzek).

Spotykamy się także z określeniami „galopujące suchoty” czy „piersiowa choroba”.

Gruźlica wspomniana jest – pod starohebrajską nazwą *schachepheth* – w Księdze Powtórzonego Prawa i Księdze Kapłańskiej Starego Testamentu.

W starożytnych Indiach gruźlicę nazywano **yakshma**, a chirurg Sushruta (6 wiek p.n.e.) w traktacie Sushruta Sanhita nazwał ją chorobą nieuleczalną.

Znana była także w starożytnej Grecji pod nazwą *phthisis* (od słowa wyniszczenie) – stąd późniejsza nazwa lekarzy ftyzjatrów, którzy zajmowali się tą przypadłością.

Jej charakter opisywał **Hipokrates** (460- ok. 370 p.n.e.) w Epidemiach.

„Typowym objawem choroby była przewlekła, paląca gorączka z dreszczami. Był to rodzaj gorączki występującej co półtora dnia, (przy czym) jednego dnia następował spadek temperatury, natomiast następnego dnia jej znaczny wzrost. Pot (występował) w każdym przypadku, ale nie na całym ciele, kończyny (były) bardzo zimne i z trudem się rozgrzewały. (...) Chorzy podczas częstego kaszlu odkrztuszali niewielkie ilości płwocin z surowymi resztkami. W przypadku, w którym choroba przejawiała się gwałtowniej, nie było niestrawionych resztek

w płwocinie, tylko krew. (...) Choroba szybko wyniszczała organizm chorych, którzy mieli jądłowstręt i wodowstręt. Wielu chorych przed śmiercią majaczyło. Tak wyglądały przypadki suchot (gruźlicy)”

Isokrates (436-338 p.n.e.) jako pierwszy założył, że jest chorobą zakaźną.

Osobisty lekarz Marka Aureliusza **Galen** (ok. 130- ok. 200) opisując objawy gruźlicy, zaliczył do nich gorączkę, pocenie się, krwawy kaszel.

W imperium arabskim perski uczoney **Awicenna** (980-1037) w Kanonie medycyny uwypuklił zaraźliwy charakter choroby.

Dokładny opis patologiczny zilustrował w 1679 roku holenderski lekarz anatom **Franciszek Sylvius** w dziele Opera Medica.

W Polsce **Jędrzej Śniadecki** (1768-1838) pisał, że, „u nas ta choroba zaraźliwą nie jest, a przynajmniej nie mamy pewnych dowodów, aby była taką”.

I wreszcie **Robert Koch** (1843-1910), który za prace nad gruźlicą otrzymał w 1905 roku Nagrodę Nobla.

*

Lista osób znanych, którzy zmarli na gruźlicę, jest niezmiernie długa. Oto przykładowe nazwiska. Fryderyk Chopin, Juliusz Słowacki, Zygmunt Krasiński, John Keats, Emily Brontë (autorka Wichrowych wzgórz), George Orwell, Franz Kafka, Vivien Leigh (niezapomniana Scarlet O' Hara z Przemięło z wiatrem)...

*

Z początkiem XIX zaczęto uważać gruźlicę za chorobę artystów, przydającą chorym wiele pozytywnych cech. „Panna, która podobać się chciała, musiała być mizerną, bladą i choć po trosze pokaszliwą”. – pisała M. z Przędzieckich Walewska (Polacy w Paryżu, Florencji i Dreźnie. Sylwetki i wspomnienia, Warszawa 1930).

„Zdrowi mężczyźni kochali się w interesujących gruźliczkach lub też odwrotnie i takie tragiczne pary spotykało się spacerujące wolno po dolinkach lub wysiadujące u Karpowicza. Gruźlica była chorobą poetyczną, chorobą dusz wyższych, chorobą pisarzy, poetów i malarzy”. (Magdalena Samozwaniec, Maria i Magdalena).

Cierpiący na suchoty mieli być piękni i mądrzy, a samą przypadłość wiązano z miłością, „kiedy pannom chudnie twarz i zapadają się oczy, z pewnością są zakochane” (C Lawlor, Consumption and Literature). Gruźlicy mieli być nadpobudliwie erotyczni, nie obciążeni hamulcami moralnymi, a ich wygląd znamionować miał elegancję, dobre maniery i światowość.

Najpełniejszy obraz tej zawieszonej między życiem a śmiercią egzystencji przynosi słynna powieść Thomasa Manna „Czarodziejska góra”.

W Annie Kareninie Lwa Tołstoja malarz Pietrow podejmuje usiłowania „zwyczajne u wszystkich suchotników, by wydawać się silnym i zdrowym”.

Najpełniejszy obraz tej zawieszonej między życiem a śmiercią egzystencji przynosi słynna powieść Thomasa Manna „Czarodziejska góra”.

Zaczerpnijmy z niej fragment. Rozmowa Hansa Castorpa z Settembrinim. *Choroba i rozpacz – powiedział Settembrini – są często tylko formami*

rozwiązłości.(...) [Casorp] Ale choroba jako forma rozwiązłości? Znaczy to: taka, która nie wynika z rozwiązłości, ale sama nią nie jest? To przecież jest paradoksalne!(...)

- *Paradoks jest trującym kwiatem kwietyzmu, błyskotliwością gnijącego ducha, najgorszą ze wszystkich rozwiązłości! Poza tym stwierdzam, że znowu pan bierze w obronę chorobę..(...)*
- *Uprawialiśmy niedawno anatomie*

światłą w naszej parterowej piwnicy. Behrens tak to nazwał, kiedy nas przeświecłał.

- *Ach, także i ten etap ma pan za sobą. No i co?*
- *Widziałem szkielet swojej ręki! – powiedział Hans Castorp, usiłując odtworzyć wrażenia, jakich doznał w owej chwili. – Czy pan także kazał sobie kiedy pokazać swój szkielet?*
- *Nie, nie interesuję się nim zupełnie. A rezultat lekarski?*
- *Widział pasma, pasma z gruzelkami.*
- *A to diabeł wcielony! (tom I, s. 286-287).*

Do tego utworu, jako swoistego mitu kultury, nawiązuje zresztą nasza noblista Olga Tokarczuk w swojej powieści *Empuzjon*, rozgrywającej się w uzdrowisku Görbersdorf (dzisiejsze Sokółsko na Dolnym Śląsku). Zdaniem

Susan Sontag, gruźlica odbierana była jako choroba czasu: przyspieszając życie, czyniła je bardziej wyrazistym (S. Sontag, Choroba jako metafora. AIDS i jego metafory).

Tuberkuloza była jednak także – jeżeli nie przede wszystkim – doświadczeniem bólu, cierpienia i zatruty. Jak pisał Ignacy Dąbrowski w *Śmierci* (1852):

Suchoty – to nie śmierć na kwiatkach, to nie poetyczne pożegnanie ze światem.

Tu paskudztw pełno, zaduchu, zgnilizny, odoru lekarstw i potu – zakażenie fizyczne i moralne. [...]

Oto kilka literackich przykładów.

Edgar Allan Poe, opowiadanie Metzengerstein (z 1832 roku)

Piękna lady Mary! Na co mogła umrzeć? Oczywiście na suchoty! Modliłem się, by dane mi było pójść tą ścieżką. Chciałbym, aby wszelka miłość zginęła od tej łagodnej choroby. Jak wspaniale odejść w kwiecie wieku, tkwiąc w samym sercu namiętności, w ogniu wyobraźni, wśród wspomnień szczęśliwszych dni, u schyłku roku – i być pochowanym na zawsze wśród jesiennych liści!

Wiktor Hugo (1802-1885) – *Nędznicy* (powieść osmiokrotnie zekranizowana). *Umierająca Fantyna*.

Spała. Oddech jej był ciężki, nierówny, właściwy tego rodzaju chorobom, rozdzierający serce matek, które w nocy czuwają przy dziecku śpiącym, a zawczasu na śmierć skazanym. Oddech ten wszakże prawie nie zakłócał niewymownej pogody rozlanej na całej twarzy i przemieniającej ją we śnie. Bładość jej stała się białością, policzki krasiał rumieniec. Długie jasne rzęsy, jedyna piękność pozostała z jej dziewczęctwa i młodości, drgały, chociaż zamknięte i spuszczone. Cała jej postać poruszała się, jakby roztwierały się skrzydła gotowe ją unieść: czułeś, że się ruszają, ale ich widać nie było. Patrząc na nią, ani byś przypuścił, że masz przed oczyma chorą bez nadziei. Podobniejszą była raczej do mającej odlecieć niż do mającej umrzeć.

Alexander Dumas (syn) (1824-1895) *Dama Kameliowa*. Powieść

– niedościgły wzór melodramatu (sześciokrotnie zekranizowana) – przedstawia życie i śmierć paryskiej kurtyzany Małgorzaty Gautier. Na podstawie tej historii powstała opera Verdiego Traviata.

Małgorzata wróciła z podróży [do wód] piękniejsza niż kiedykolwiek, że miała dwadzieścia lat i nie choroba, uśpiona, lecz nie pokonana, podsycała w niej ciągle owe gorączkowe żądze, które prawie zawsze są wynikiem chorób płucnych. (...)

Bez ustanku pluję krwią. Och, przeraziłabym pana, gdyby mnie pan zobaczył. Jest pan szczęśliwy, że może przebywać

Edward Munch - Chore dziecko

gdzieś pod ciepłym niebem i nie czuć na piersi jak ja, uścisku lodowatej zimy.(...)

Nie wiedziałam, że cierpienia ciała mogą być aż tak wielkie. Och, moja przeszłość. Dzisiaj płacę za nią podwójnie. Czuwano przy mnie przez wszystkie te noce. Nie mogłam już oddychać. Gorączka i kaszel podzieliły między siebie resztki mojej nędznej egzystencji. W jadalni pełno cukierków, wszelkiego rodzaju prezentów przesłanych przez przyjaciół. Są wśród nich prawdopodobnie mężczyźni, którzy mają nadzieję, że później stanę się ich kochanką. Gdyby wiedzieli, co ze mnie zrobiła choroba, uciekliby.

Na podstawie tej historii powstała opera Verdiego Traviata (1853). Główna bohaterka Violetta Valery (jej kreacja, podobnie jak postać Małgorzaty Gautier, inspirowana była losami rzeczywistej kurtyzany paryskiej Marie Duplessis).

W finałowej scenie, umierając, Violetta śpiewa:

Spazmy bólu chwytają mnie, na nowo...rodzę się. Porusza mną niezwykła siła! Och! Oto ja!. Dożycia wracam! O radości!

W „Niewidzialnym woźnicy” (1912), powieści napisanej na zamówienie Szwedzkiego Narodowego Stowarzyszenia Walki z Gruźlicą, noblistka Selma Lagerlof przejmująco opisuje śmierć siostry Edit (członkini Armii Zbawienia).

Jarosław Iwaskiewicz (1894-1980) Brzezina. Opowiadanie z 1932 roku, zekranizowane przez Andrzeja Wajdę w 1979.

Stasiu w rozmowie z bratem Bolesławem.

W mojej chorobie przed ostatnim stadium następuje zazwyczaj polepszenie. Trwa ono parę tygodni. Ten czas lekarze wyzyskują na to, aby wysłać takiego pacjenta gdziekolwiek bądź, do domu lub na wieś, prywatnie, aby nie umarł w sanatorium. Moja poprawa zaczyna już mijać. Ja cię bardzo przepraszam, mój drogi, ale ja na to nic nie mogę poradzić. Obciąłbym – uśmiechnął się – ale nie mogę... I dlatego nie bardzo

Eduard Manet - Uliczna śpiewaczka

mi się sprzeciwiaj. Ja przyjechałem do ciebie umrzeć.

(...)

Przy obiedzie Staś siedział razem z nimi, ale Bolesław widział po jego twarzy, że mu już nie będzie lepiej. Przeraziła go martwota zapadniętych oczu, które nie ożywiały się nawet, kiedy się śmiały. Obiad jedli na ganku. Staś siedział plecami do światła i Bolesław krótkimi, badawczymi spojrzniętami obrzucał jego twarz osłoniętą cieniem. Odchodziła ona w cień nieokreślony, przestawała reprezentować człowieka, brat umierał.

Na koniec tego krótkiego i arbitralnego wyboru wiersz **Jerzego Lieberta (1904-1931)**, zmarłego przedwcześnie na gruźlicę mózgu wybitnego poety międzywojnia. Utwór pochodzi z tomiku **Kołysanka jodłowa**, opisującego własne umieranie na suchoty.

Koniec wróżę lekarze.

Przyjechała rodzina,
Sfrasowani grabarze
Męża, brata i syna.

Słońce mocno przypieka,
Každy atom rozkłada -
Jakąs resztkę człowieka,
Kosmicznego owada.

Resztką życia kołata,
Lecz już płuca wyplute...
Jeszcze jeden dzień lata
Gruźlikowi nad Prutem.

A tu z każdym dniem jodły
Stokroć w lipcu wonniejsze...
Cóż, i jodły zawiodły,
Nie pomogło powietrze.

W termometrze rtęć skoczna
Jutro się uspokoi. Z próżnią przykro
widoczną

Przestrzeń wnet się oswoi.

Poprzez wonność jodłową
Pójdą, każde w swą stronę,
Ciało - w ziemię lipcową,
Dusza w góry zielone.

Łaknącym malarskich wizualizacji suchot polecam obrazy; Uliczna śpiewaczka Eduarda Maneta (1832-1883), Dom Pani Tellier Edgara Degasa (1834-1917), Chore dziecko Edwarda Muncha (1863-1944) Ostatni z wymienionych obrazów zainspirowany był śmiercią na gruźlicę ukochanej starszej siostry malarza.

Lech Konopiński**POCHWAŁA OSIEMDZIESIĄTKI**

*Lecą nam latka tak jak liście
I życie barwią nam wzorzyście!*

*Jeżeli bardzo się postarasz,
królewski możesz utkać arras.*

*Kiedy ci strzela latek dziesięć,
los wszystkie blaski życia niesie,*

*Więc na boisku albo w szkole
wprost wyśmienicie – łapiesz gole!*

*Gdy młodzian kończy lat dwadzieścia,
możnego może zdobyć teścia!*

*Dwudziestolatek – nie ułomek! –
poderwie każdą z pań na żonę!*

*Kiedy osiągniesz lat trzydzieści,
wszystkie dziewczyny chcą Cię pieścić!*

*Trzydziestolatek – to młodzieniec,
w którym się ceni doświadczenie!*

*Gdy groźna złapie Cię czterdziestka,
zjawia się w pasie – gruba kreska!*

*Masz coraz więcej sił spokoju;
nie każda panna chce być Twoją!*

*Słodkim lenistwem duch już przesiąkł,
gdy Cię dopada lat pięćdziesiąt!*

*Mózg z duszą święcą złote gody
i mówisz: „- Miłość jest dla młodych!”*

*Gdy już na karku sześćdziesiątka,
wdzięcznie uśmiechasz się do słonka.*

*Że tak jak ranna zorza – z rana
możesz na własnych nogach stanąć!*

*Gdy siedemdziesiąt lat już mija,
umiesz docenić w życiu przyjaźń*

*I chociaż często wzrok zawodzi,
zdrowy kolega wzbudza podziw!*

*Kiedy osiągasz osiemdziesiąt,
wszystkie Cię barwy losu cieszą!*

*Seks cię zachwyca, tudzież władza,
a ludzka zawiść mniej przeszkadza!*

*Ile masz latek zapominasz
i każda nęci Cię dziewczyna!*

*Zawroty głowy - od sukcesów
czujesz na widok damskich dessous!*

*Kiedy pojawi się podwika,
serce Ci raźniej pika*

*I choć lumbago skręca szyję
teraz dopiero - wiesz, że żyjesz!*

*Ubezpieczalnia coś tam płaci
i nikt nie goni Cię do pracy!*

*Nikt Twych zapałów nie ostudzi
i nie zakłóci ciszy budzik!*

*Diabli nie biorą Cię do piekła
i nie zalewa Cię krew wściekła!*

*Dbasz o swe stopy i nagniotki,
więc już nie kopiesz dołków pod kimś!*

*Schody są coraz bardziej strome,
więc działasz w domu jak barometr,*

*Bo niekorzystne zmiany pogód
czujesz już w kościach – dzięki Bogu!*

*Skronie przyprósza Ci siwizna,
przeto Ci młodzież rację przyzna,*

*Że starcy w naszym świecie słyną,
przykładem świecąc lub łysiną!*

*Wnuki Cię wielbią – słodkie bębny,
więc w rodzie czujesz się niezbędną,*

*Bo wnet od Ciebie stary lotrze,
wszyscy dostaną według potrzeb!*

*Wesoły bywa los staruszka:
z łóżka przenosisz się do łóżka,*

*Do siostr się garniesz i do poduch,
o czym marzyłeś już za młodu!*

*Kiedy nadejdą lata jare,
rwiesz się do ślicznych pielęgniarek*

*I nim niebiański raj ocenisz,
tu masz prawdziwy – raj na Ziemi!!!*

Biuro Okręgowej Izby Lekarskiej w Zielonej Górze jest czynne:

poniedziałek, wtorek,
czwartek piątek

8.00 – 15.00

środa,

9.00 – 17.00

Można również kontaktować się z biurem OIL w formie korespondencyjnej tradycyjnej bądź mailowej na adres:

zielona.gora@hipokrates.org

W przypadkach pilnych drogą telefoniczną pod nr
68 320 79 00

Zwracamy się z prośbą do lekarzy i lekarzy dentyków, którzy chcieliby otrzymywać informacje o szkoleniach, imprezach kulturalnych i sportowych oraz innych wydarzeniach organizowanych przez Izbę Lekarską, o podanie swojego aktualnego adresu e-mail (z tych, które posiadamy, wiele jest nieaktualnych – dużo e-maili wraca jako niedostarczone).

Prosimy podać na adres: **zielona.gora@hipokrates.org** w tytule podając imię i nazwisko.

OGŁOSZENIA DROBNE

Wynajmę **gabinet stomatologiczny/lekarski** w Centrum Medycznym na ul. Wyszyńskiego 99 w Zielonej Górze. Gabinet mieści się na parterze budynku w uczęszczanym przez pacjentów miejscu. Gabinet o powierzchni 23 m². Składa się z części głównej wraz z pomieszczeniem socjalnym. Lokal klimatyzowany. W budynku monitoring i ochrona.

Obecnie w gabinecie jest sprzęt stomatologiczny, ale na życzenie najemcy może zostać usunięty.

Koszt to: odstępné 1500 zł do negocjacji + czynsz dla zarządcy około 500 zł (ogrzewanie, woda i prąd)
tel. 723 601 166

Instytut Badań i Ekspertyz Sądowych w Krakowie nawiąże współpracę z lekarzami różnych

specjalizacji z całego kraju, w zakresie wydawania opinii medycznych.

tel. 796 525 515, e-mail: opinie@ibesk.pl

Podejmę współpracę z lekarzem stomatologii w celu prowadzenia gabinetu stomatologicznego w **Słubicach**.

Gabinet w pełni wyposażony, zaprojektowany od podstaw. Zlokalizowany w nowym reprezentatywnym budynku, z parkingiem. Standard wykończenia i wyposażenia na wysokim poziomie. Możliwa dzierżawa gabinetu lub inna forma rozliczenia poniesionego wkładu i odstąpienie gabinetu.

Więcej informacji

tel. +48 504 650 950, gabinet@cornerdent.pl

Gabinet stomatologiczny w Nowej Soli zatrudni lekarza dentyzę wykonującego zabiegi z zakresu: endodoncja • protetyka • ortodoncja • stomatologia zachowawcza • chirurgia/perio
Oferujemy:

- pracę na nowoczesnym sprzęcie
(Unity Sirona, mikroskop Zeiss EXTARO 300, RVG 6200, Carestream 8200 3D, B&L, Recipro Gold, Artex Amann Girrbach, zestaw do fotografii stomatologicznej),

- Pracę z asystą na cztery ręce i elastyczny grafik,
- Możliwości rozwoju.

Wymagania:

- minimum dwuletnie doświadczenie zawodowe,
- chęć rozwoju oraz podnoszenia kwalifikacji.

Aplikację prosimy przesyłać na adres mailowy.

kontakt@smilestudio.com.pl

tel. 602 791 771

*Doktorowi Wojciechowi Sandeckiemu
wyraży szczerego współczucia
z powodu śmierci*

MAMY

składają
Koleżanki i Koledzy
z Okręgowej Rady Lekarskiej
w Zielonej Górze.

*Doktorowi Michałowi Grąźlewskiemu
wyraży szczerego współczucia
z powodu śmierci*

OJCA

składają
Koleżanki i Koledzy
z Okręgowej Rady Lekarskiej
w Zielonej Górze.

*Z głębokim żalem
i smutkiem zawiadamiamy,
że 19 lipca 2023 roku odeszła
Ś.p. Krystyna Choroś.*

*Doktorowi Ryszardowi Chorosowi
wyraży szczerego współczucia
z powodu śmierci Mamy*

składają
Koleżanki i Koledzy
z Okręgowej Rady Lekarskiej
w Zielonej Górze.

Karta Multisport

Okręgowa Izba Lekarska w Zielonej Górze informuje,
że w dalszym ciągu jest możliwość skorzystania
z kart Multisport.

Szczegółowe informacje:
tel. 68 323 66 84, e-mail: zielona.gora@hipokrates.org

*Z głębokim żalem i smutkiem
przyjeliśmy wiadomość, że w dniu
8 sierpnia 2023 r. odeszła*

ś.p. dr Bożena Szcząchor
lekarz stomatolog

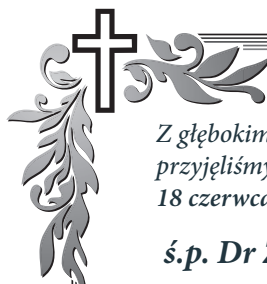
Wyraży współczucia rodzinie składają
koleżanki i koledzy z OIL w Zielonej Górze.

*Z głębokim żalem i smutkiem
przyjeliśmy wiadomość, że w dniu
9 lipca 2023 r. odeszła*

ś.p. Dr Bronisława Sandecka
lekarz dermatolog

Wyraży współczucia rodzinie składają
koleżanki i koledzy z OIL w Zielonej Górze.

*Z głębokim żalem i smutkiem
przyjeliśmy wiadomość, że w dniu
18 czerwca 2023 r., mając 93 lata, zmarł*

ś.p. Dr Zygfryd Gwizdalski
lekarz położnik

Wyraży współczucia rodzinie składają
koleżanki i koledzy z OIL w Zielonej Górze.

WYDAWNICTWO:

Okręgowa Izba Lekarska w Zielonej Górze • ul. Batorego 71
tel. 68 320-79-00 • fax 68 320-78-15 • kom. 509 396 025
e-mail: zielona.gora@hipokrates.org • www.oil-zgora.org

REDAKCJA:

Włodzimierz Janiszewski (red. nacz.), Jerzy Domagalski (sekretarz redakcji), Bogdan Jakubski, Maria Kapustka, Józef Safian, Aniela Romanowska (członkowie redakcji), Zygfryd Gwizdalski, Mirosław Bogucki (stali współpracownicy), Dariusz Golczyk (skład i układ graficzny).

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów, poprawek stylistycznych oraz umieszczania śródtytułów. Biuletyn jest rozpowszechniany bezpłatnie wśród członków OIL. Serwis fotograficzny własny i wolne media.

LEKARSKIE PASJE

Doktor Hanna Najdowska

Doktor Hanna Najdowska, znana i ceniona zielonogórska neurolog, jest także rzeźbiarką i malarką. Ostatnio prezentowaliśmy jej dokonania rzeźbiarskie, teraz przedstawiamy malarski aspekt jej twórczości. Artystka, ilustrując piękno natury, nasyca ją subiektywną emocjonalnością, jednocząc dookolny świat z własną percepcją i wrażliwością.

